

A KÚRIA
Önkormányzati Tanácsának
h a t á r o z a t a

Az ügy száma:	Köf.5.035/2024/3.
A tanács tagja:	Dr. Balogh Zsolt a tanács elnöke, Dr. Kiss Árpád Lajos előadó bíró, Dr. Demjén Péter bíró, Dr. Hajnal Péter bíró, Dr. Kalas Tibor bíró
Az indítványozó:	Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal (cím1)
Az indítványozó képviselője:	Dr. Fazakasné Dr. Veszprémy Anna Mária kamarai jogtanácsos
Az érintett önkormányzat:	Balmazújváros Város Önkormányzata (cím2.)
Az ügy tárgya: ütközésének vizsgálata	önkormányzati rendelet más jogszabályba

Rendelkező rész

A Kúria Önkormányzati Tanácsa

- megállapítja, hogy Balmazújváros Város Önkormányzata polgármestere által kiadott Balmazújváros Város Önkormányzatának a 2024. évi költségvetési rendelet-tervezetének benyújtásáról szóló 5/2024. (VI. 10.) számú PM határozata más jogszabályba ütközik, ezért azt a kihirdetése napjára visszamenőleges hatállyal, 2024. június 10. napjával megsemmisíti;
- elrendeli határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben;
- elrendeli, hogy határozatát – a kézbesítést követő nyolc napon belül – az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon az érintett önkormányzat is tegye közzé.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az indítvány alapjául szolgáló tényállás

[1] Balmazújváros Város Önkormányzat polgármestere Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének (a továbbiakban: önkormányzat) rendkívüli ülését hívta össze 2024. június 10. napjára 10 órára. A rendelkezésére álló dokumentumok szerint a rendkívüli ülés kezdete előtt a határozatképességhez szükséges 7 fő, (6 képviselő és a polgármester) megérkezett az ülésterembe. Egy képviselő a laptopját az asztalára tette, majd az ülés megnyitása előtt a szavazógépbe történő bejelentkezés nélkül 1 percre elhagyta az üléstermet. A polgármester 30 másodperccel a képviselő távozását követően, megállapította az ülés határozatképtelenségét, azt bezárta, majd elhagyta az üléstermet, egyidőben azzal, amikor a képviselő visszatért az ülésterembe. Az ülésről készített jegyzőkönyv szerint a képviselő-testület ülése 10 óra 02 perckor fejeződött be. Az ülésről készített jegyzőkönyvhöz csatolt jelenléti íven jelenlévőként szerepel az üléstermet 1 percre elhagyó képviselő aláírása is.

[2] Ugyanezen a napon 16.00 órára összehívott rendkívüli ülésen jelen volt a polgármester és 6 képviselő. A polgármester megállapította a testület határozatképességét, majd kezdeményezésére a képviselő-testület 7 igen szavazattal elfogadta az ülés napirendjét. A polgármester a szavazást követően a következőt bejelentette: „Szeretném közölni, hogy ezekben a fontos kérdésekben a képviselőtársaim nélkül sajnos nem tudok dönteni.” Ezután távozott az ülésről, így az ülésteremben 6 képviselő maradt, ezzel a képviselő-testület határozatképtelenné vált. A jegyzőkönyv szerint a képviselő-testületi ülés 16 óra 02 perckor befejeződött.

[3] A határozatképtelen ülést követően a polgármester az Mötv. 146/L.§ (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában foglaltakra hivatkozással a képviselő-testület helyett a benyújtott határozati javaslatokat elfogadta, így került sor (többek között) a napirend 4. pontjaként szereplő előterjesztés tárgyában a Balmazújváros Város Önkormányzatának a 2024. évi költségvetési rendelet-tervezetének benyújtásáról szóló 5/2024. (VI. 10.) PM számú határozatának (a továbbiakban: Határozat) elfogadására is.

[4] A Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal (a továbbiakban: indítványozó) 2024. június 21. napján HB/11-TÖRV/00549-1/2024. ügyiratszámom az Mötv. 134. § (1) bekezdése alapján törvényességi felhívást bocsátott ki a képviselő-testületnek címezve. Ebben megállapította, hogy a Határozat elfogadásához kapcsolódó döntéshozatali eljárás nem felelt meg a magasabb jogszabályokban előírt feltételeknek. A jogszabálysértés megszüntetésének határidejét 2024. július 8. napjában állapította meg.

[5] A törvényességi felhívást a képviselő-testület nem tárgyalta. A polgármester 2024. július 8. napján kelt levelében arról tájékoztatta a kormányhivatalt, hogy a törvényességi felhívással nem ért egyet.

[6] Mivel a törvényességi felhívás nem vezetett eredményre, az indítványozó a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 132. § (1) bekezdés d) pontja és 139. §-a alapján a Debreceni Törvényszékhez (a továbbiakban: Törvényszék) fordult és keresetlevelében kérte a Határozat megsemmisítését azzal az indokkal, hogy elfogadásának módja jogszabályba ütközik.

[7] A Törvényszék 5.K.701.117/2024/2. számú végzésében kifejtett álláspontja szerint a polgármester által hozott és keresettel támadott Határozat tartalma szerint normatív határozatnak minősül, ezért a más jogszabályba történő ütközése vizsgálatára a Kúria

rendelkezik hatáskörrel. A Törvényszék a fenti számú végzésével a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 14. § (1) bekezdése, 47. §-a és 12. § (3) bekezdésének b) pontja alapján rendelkezett a keresetlevél (indítvány) hatáskörrel rendelkező bírósághoz, azaz a Kúriához történő áttételéről.

A kormányhivatal indítványa és az Önkormányzat védirata

[8] Az indítványozó jogi álláspontja szerint a Határozat közjogi érvénytelenségben szenved, mivel a polgármester a helyi jogalkotási eljárás több, az Alaptörvényben és az Mötv.-ben lefektetett alapelvi szintű szabályát is megsértette. Az indítvány szerint különösen az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében, az Mötv. 2. § (1)-(2) bekezdésekben, 9. §, 45. § és a 65. §-okban foglaltak sérültek a Határozat elfogadása során.

[9] Indítványában kiemelte, hogy a közhatalom, ezen belül a helyi közhatalom gyakorlásának nyilvánossága a demokratikus működés alapja, a jogállami működés egyik sarkalatos pontja. Az Alkotmánybíróság 18/2008. (III. 12.) AB határozatára hivatkozva idézte a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményének fontosságát. Eszerint sem mást, sem többet nem tehet a jogalany, mint ami a jog rendeltetéséből következik. A rendeltetésével ily módon össze nem függő (de egyébként formailag jogszerű) joggyakorlat a törvény erejénél fogva jogellenesnek minősül. Kiemelte, hogy az Mötv. a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményét a törvényi alapelv szintjére emelte. A jogok gyakorlásának törvényi garanciái kifejezésre juttatják azt is, hogy a jogok gyakorlása egyben kötelezettség is.

[10] Előadta továbbá, hogy a polgármester ülésvezetési jogának/kötelezettségének rendeltetése (célja) a képviselő-testületi működés elősegítése, a határozatképesség fenntartása, a testületi döntéshozatal támogatása. Az ülésvezetéshez kapcsolódó jogosítványok, intézkedések gyakorlása nem lehet öncélú, nem irányulhat a képviselő-testületi működés, a testületi döntéshozatal megakadályozására.

[11] Az indítványozó szerint nem rendeltetésszerű az a polgármesteri eljárás és döntéshozatal, amelynek célja nem a képviselő-testületi működés támogatása, hanem azzal ellentétesen az egyszemélyi döntésre törekvés. A képviselő-testület működésének akadályozása az Mötv. szerinti „a helyi közügyek demokratikus intézésében” megnyilvánuló közakarat sérelmére vezet.

[12] Kifejtette, hogy a 2024. június 10. napján 10.00 órára összehívott rendkívüli ülésen a polgármester az ülésvezetési jogát annak rendeltetésével ellentétesen gyakorolta azáltal, hogy az üléstermet az ülés megnyitása előtt egy percre elhagyó képviselő távollétét kihasználva állapította meg az ülés határozatképességét, és azt bezárta annak ellenére, hogy az ülés megnyitása előtt a képviselő-testület tagjai határozatképes létszámban jelen voltak. Az Mötv. 65. §-a szerinti, a polgármestert megillető ülésvezetési jog rendeltetésszerű gyakorlásába beletartozik, hogy a polgármester megfelelő alapossággal tájékozódjon a jelenlévő képviselők hollétéről, különösen jelen esetben, amikor az ülés megnyitása előtt a képviselők határozatképes létszámban jelen voltak. Nincsen sem ésszerű, sem jogszerű indoka annak, hogy egy képviselő ülésteremből történő, egyértelműen nem végleges távozásakor történjen az ülés megnyitása és a határozatképesség megállapítása. Rendeltetésszerű joggyakorlás esetén a polgármesternek a távozás okáról előzetesen tájékozódnia kellett volna, arra is figyelemmel, hogy a határozatképesség függött az időlegesen távozó képviselő jelenlététől.

[13] Utalt arra is, hogy a 16.00 órára összehívott rendkívüli ülésen a polgármester az Mötv. 65. §-a szerinti ülésvezetési jogát és az Mötv. 66. §-a szerinti képviselő-testületi tagságából fakadó kötelezettségét rendeltetéseellenesen gyakorolta. A polgármester azáltal, hogy a visszatérés szándéka nélkül, ülésvezetői jogával visszaélve elhagyta az üléstermet, aktív közreműködőjévé vált a képviselő-testületi ülés határozatképtelenné válásának.

[14] Az indítványozó álláspontja szerint a polgármester a 2024. június 10. napjára összehívott, és aktív közreműködésével határozatképtelenné vált két képviselő-testületi ülést követően az Mötv. 146/L. § (1) bekezdés b) pontjának ba) alpontjában foglaltak alapján jogellenesen fogadta el a Határozatot. A fentiek szerint jogsértő döntéshozatali eljárás eredményeképpen valósultak meg az egyszemélyi döntéshozatal alapjául szolgáló feltételek (két határozatképtelen ülés), így a hivatkozott jogszabályokat megsértve került sor a Határozat polgármester általi elfogadására.

[15] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Kp. 140. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 42. § (1) bekezdése alapján az érintett önkormányzatot felhívta az indítványra vonatkozó nyilatkozata megtételére.

[16] Az önkormányzat védíratot nem terjesztett elő.

Az Önkormányzati Tanács döntésének indokai

[17] Az indítvány az alábbiak szerint megalapozott.

I.

[18] A Kúria elsőként a hatáskörének fennállását vizsgálta meg.

[19] A Törvényszék a hatáskörének hiányát azzal az indokolással állapította meg, hogy a keresettel támadott Határozat tartalma szerint normatív határozatnak minősül, mert a polgármester költségvetési és az önkormányzat saját működését érintő kérdésben rendelkezett, ezért más jogszabályba történő ütközése vizsgálatára a Kp. XXV. Fejezete szerinti eljárásra irányadó szabályok szerint a Kúria rendelkezik hatáskörrel. Végzésének indokolásában megállapította továbbá, hogy ezt nem írja felül az a körülmény sem, hogy a tárgyi határozatot nem a képviselő-testület, hanem a polgármester hozta, figyelemmel arra, hogy a polgármester az Mötv. 146/L. § (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján az önkormányzat képviselő-testületének hatáskörét gyakorolva járt el.

[20] A bíróságok szervezetről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 24. § (1) bekezdés f) pontja alapján a Kúria dönt az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről, a h) pont szerint eljár továbbá a hatáskörébe tartozó egyéb ügyekben.

[21] A Kp. 139. §-ával a jogalkotó teljessé tette a helyi önkormányzatok normaalkotási tevékenységének közigazgatási bírói kontrollját azzal, hogy nemcsak az önkormányzati rendelet, hanem a közjogi szervezetszabályozó eszközök (a helyi önkormányzat képviselő-testületének normatív határozata) tekintetében is biztosítja az Önkormányzati Tanács hatáskörét [vö: Bszi. 24. § (1) bekezdés h) pont]. Ezen normakontroll hatáskör azonban csak a 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 23. § (2) bekezdése szerinti normatív

határozatokra terjed ki és nem azonosítható a Bszi. 24. § (1) bekezdés f) pontjában rögzített hatáskörrel. (Köf.5032/2023/2.)

[22] A Jat. közjogi szervezetszabályzó eszközökről szóló VI. fejezetében található 23. § (2) bekezdése értelmében normatív határozatban szabályozhatja a helyi önkormányzat képviselő-testülete a saját és az általa irányított szervek tevékenységét és cselekvési programját, valamint az általa irányított szervek szervezetét és működését. Így jelen esetben annak eldöntése során, hogy a határozat normatív határozatnak minősült-e, annak van jelentősége, hogy azzal a Jat. 23. § (2) bekezdésében foglaltak szerint a helyi önkormányzat képviselő-testülete – illetve adott esetben a képviselő-testület hatáskörében eljáró polgármester – csupán a saját és az általa irányított szervek tevékenységére, cselekvési programjára, vagy az általa irányított szervek szervezetre és működésére vonatkozó rendelkezést alkotott-e.

[23] Az Mötv. 111. § (2) és (3) bekezdése kifejti, hogy a helyi önkormányzat gazdálkodásának alapja az éves költségvetése. A (2) bekezdés szerinti feladatok ellátásának forrásait és kiadásait a helyi önkormányzat egységes költségvetési rendelete elkülönítetten tartalmazza. Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban Áht.) 24. § (3) bekezdése szerint a jegyző által a (2) bekezdés szerint előkészített költségvetési rendelet-tervezetet a polgármester február 15-éig, ha a központi költségvetésről szóló törvényt az Országgyűlés a naptári év kezdetéig nem fogadta el, a központi költségvetésről szóló törvény hatálybalépését követő negyvenötödik napig nyújtja be a képviselő-testületnek. A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény (a továbbiakban: Hatásköri törvény) 138. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a képviselő-testület gazdálkodási feladata és hatásköre, hogy „megalkotja a helyi önkormányzat költségvetéséről szóló rendeletet, illetve az ahhoz kapcsolódó egyéb rendeleteket.” A hivatkozott rendelkezések alapján a helyi önkormányzat költségvetését rendeleti formában kell elfogadni.

[24] A Határozat a címével ellentétben nem csupán a 2024. évre vonatkozó költségvetési rendelet benyújtásáról, képviselő-testület elé terjesztéséről szól, hanem a polgármester a képviselő-testület helyett konkrét költségvetési kiadási és bevételi tételekről döntött, mely rendeletalkotási tárgykörbe esett. Így például a 2. pontja szerint az Önkormányzati Tűzoltóság számára költségvetési támogatást állapított meg, 3. pontja pedig a Balmazújvárosi Közös Önkormányzati Hivatal bevételi és kiadási előirányzatait fogadja el a 13. számú melléklet szerint. Erre tekintettel a Határozat elfogadásának célja lényegében a költségvetési rendelet elfogadására irányult.

[25] A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy – mivel a Határozat lényegében a helyi önkormányzat költségvetésének egyes tételeinek elfogadásáról szól – az előzőekben kifejtettek szerint mind a jogalkotás célját, mind címzettjét tekintve rendeleti aktusnak minősül.

[26] Mindezek alapján a Kp. 139. §-ában foglaltakra figyelemmel jelen ügyben a Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította a hatáskörét.

II.

[27] A Kúria Önkormányzati Tanácsának ezt követően az indítványban foglaltak alapján abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a Határozat megalkotására a hatályos jogszabályok betartása mellett került-e sor.

[28] A Kúria Önkormányzati Tanácsának a Köf.5.031/2012/11. számú határozata óta követett gyakorlata szerint az önkormányzati rendeletek absztrakt törvényességi vizsgálata

során az önkormányzati rendeletet mindig a hatályos törvényekhez és a hatályos más jogszabályokhoz kell mérni. Ugyanakkor az önkormányzati rendeletet a megalkotásakor hatályos magasabb jogszabályhoz kell mérni, ha rendeletalkotási szabályok megsértése az ügy tárgya (Köf.5.011/2022/4., Köf.5.010/2022/5., Köf.5.007/2024/4. számú határozatok).

[29] Az Mötv. 2024. június 9-től hatályos 146/L. §-a a következő rendelkezést tartalmazza:

(1) A 2024. június 9. és 2024. október 1. közötti időszakban a települési önkormányzat képviselő-testületének, a fővárosi, vármegyei közgyűlésnek (a továbbiakban együtt: képviselő-testület) feladat- és hatásköreit a polgármester, főpolgármester, vármegyei közgyűlés elnöke (a továbbiakban együtt: polgármester) gyakorolja, ha

a) a megválasztott önkormányzati képviselők száma a képviselő-testület működéséhez szükséges létszám alá csökken, vagy

b) a képviselő-testület két egymást követő alkalommal, illetve a 135. § (2) bekezdése alapján összehívott ülése

ba) határozatképtelen, vagy

bb) határozatképes, de a napirendre tűzött kérdésekben nem dönt.

[30] Az átmeneti rendelkezések értelmében a polgármester speciális jogalkotási hatáskörét többek között két egymást követő határozatképtelen testületi ülés alapozhatja meg.

[31] Az Alkotmánybíróság már ítélezési gyakorlatának kezdetén leszögezte, hogy „Csak a formalizált eljárás szabályainak a betartásával keletkezhet érvényes jogszabály” [11/1992. (III.5.) AB határozat]. Ha a jogalkotás során a jogalkotási eljárás garanciális szabályai sérülnek, akkor ez az adott jogszabály közjogi érvénytelenségét vonja maga után [29/1997. (IV.29.) AB határozat, amit az Alaptörvény hatálybalépése után megerősítette pl. a 8/2017. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás 48. pontja és a 22/2018. (XI. 20.) AB határozat, Indokolás 83. pontja]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján – korábbi határozatait megerősítve kimondta, hogy – a jogszabályalkotás garanciális szabályainak a megsértése a jogszabály megsemmisítését eredményezi [Lásd pl. a 63/2003. (XII. 15.) AB határozatot, illetve a 45/2012. (XII. 29.) AB határozatot és a 6/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás 77. pontját].

[32] A Kúria Önkormányzati Tanácsa – az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatának megfelelően – már az ítélezése kezdetén, a Köf.5.045/2012/5. számú határozatában rámutatott, hogy az önkormányzati rendeletalkotás garanciális szabályait törvények tartalmazzák, de adott esetben garanciális rendelkezéseket tartalmazhat az adott önkormányzat által saját maga eljárására nézve – a törvény keretei között – meghatározott helyi szabályozás is. Az eljárási szabályok betartása és az eljárási garanciák érvényesülése a rendeletalkotási eljárás kiszámíthatóságának, ésszerű rendben történő lefolytatásának is lényeges feltétele. Részei ennek a képviselő-testületi ülések összehívásának, a lakosság tájékoztatásának, a napirendi javaslatok megfelelő továbbításának, az ülések vezetésének és nyilvánosságának szabályai, csakúgy, mint a megfelelő szavazataránnyal elfogadott rendelet jogszabályokban meghatározottak szerinti kihirdetése. A rendeletalkotási eljárás garanciális szabályainak sérelme az ott elfogadott rendelet közjogi érvénytelenségét vonja maga után. (Köf.5.046/2016/8., Köf.5.024/2023/7. Köf.5.013/2013/7., Köf.5.030/2023/3. számú határozatok).

[33] A jelen ügyben az Mötv. 146/L. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerinti döntéshozatal előfeltételének (két egymást követő határozatképtelen testületi ülés) teljesülése a vitatott.

[34] Az Mötv. 45. §-a alapján a képviselő-testület ülését a polgármester hívja össze és vezeti, akadályoztatása esetén e hatáskörét az alpolgármester gyakorolja.

[35] Az Mötv. 9. §-a szerint az Mötv.-ben meghatározott jogokat jóhiszeműen, a kölcsönös együttműködés elvét figyelembe véve, társadalmi rendeltetésüknek megfelelően kell gyakorolni. Másfelől a működőképesség érdekében kiegészítő szabályokkal rendezi az Mötv. a testületi ülések összehívását és vezetését.

[36] Az Mötv. szabályozása alapján a polgármesternek joga és egyben kötelezettsége is a képviselő-testület ülésének összehívása és vezetése. A Kúria Önkormányzati Tanácsa kiemeli, hogy az ülés vezetésének jogosítványa számos részjogosítványt foglal magába (lásd például Köf.5.033/2020/4., Köf.5.030/2023/3. számú döntéseket), így például az ülés megnyitásának jogát, a szó megadásának és megtagadásának jogát, az ülés elnapolásáról, berekesztéséről való döntéshozatalt.

[37] Az Mötv. 2. § (1)-(2) bekezdése szerint a helyi önkormányzás a település, valamint a megye választópolgárai közösségének joga, melynek során érvényre jut az állampolgári felelősségérzet, kibontakozik az alkotó együttműködés a helyi közösségen belül. A helyi önkormányzás a helyi közügyekben demokratikus módon, széles körű nyilvánosságot teremtve kifejezi és megvalósítja a helyi közakaratot.

[38] Az Mötv. 3. § (1) és (4) bekezdése alapján a helyi önkormányzás joga a települések (települési önkormányzatok) és a vármegyék (területi önkormányzatok) választópolgárainak közösségét illeti meg. A választópolgárok választott képviselőik útján gyakorolják az önkormányzáshoz való közösségi jogait.

[39] Az Mötv. 32. § (2) bekezdés i) pontja alapján az önkormányzati képviselő köteles a testületi üléseken megjelenni, a képviselő-testület munkájában és döntéshozatali eljárásában részt venni.

[40] A Mötv. 65. §-a értelmében a képviselő-testület elnöke a polgármester, de a 66. §-a alapján egyben tagja is a képviselő-testületnek, a képviselő-testület határozatképessége, döntéshozatala, működése szempontjából önkormányzati képviselőnek tekintendő. Az Mötv. 32. § (2) bekezdés i) pontja pedig úgy rendelkezik, hogy az önkormányzati képviselő köteles a testületi üléseken megjelenni, a képviselő-testület munkájában és döntéshozatali eljárásában részt venni. Mindezek alapján jól látható, hogy a polgármester és a képviselők nem csak jogosultak a képviselő-testület munkájában részt venni, hanem az Mötv. kötelezettséget is terhel rájuk, mely nem ruházható át.

[41] Az Mötv. 47. § (1) bekezdése szerint a képviselő-testület akkor határozatképes, ha az ülésen az önkormányzati képviselőknek több mint a fele jelen van. A határozatképességet folyamatosan figyelemmel kell kísérni.

[42] A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy a 2024. június 10. napján 10 órára összehívott rendkívüli ülés esetén a polgármesternek az ülés megnyitása/bezárása előtt tájékozódnia kellett volna a szavazógépbe bejelentkezett de az ülésteremből időlegesen távozó képviselő jelenlététől, különös figyelemmel arra, hogy ettől függött a képviselő-testület határozatképessége. Egyetértett a Kúria az indítványban foglaltakkal, mely szerint nincs sem észszerű, sem jogszerű indoka annak, hogy egy képviselő, ha az üléstermet egyértelműen nem a végleges távozás szándékával hagyja el, távollétében történjen meg az ülés megnyitása és a határozatképtelenség megállapítása.

[43] A 2024. június 10. napján 16 órára összehívott ülés vonatkozásában a Kúria Önkormányzati Tanácsa ugyancsak azt állapította meg, hogy a polgármester ülésvezetői kötelezettsége megsértésével és jogszerű indok nélküli távozásával vált határozatképtelenné az egyébként határozatképes képviselő-testületi ülés. Azzal, hogy a polgármester a visszatérés szándéka nélkül, ülésvezetői jogával visszaélve elhagyta az üléstermet, a

képviselő-testületi ülés határozatképtelenné válásának aktív közreműködője volt. Megjegyzendő, hogy az ülésen a képviselők a határozatképességhez szükséges számban megjeltek, így a polgármester ülés akadályaként előadott kijelentése a visszaélésszerű joggyakorlást kifejezetten alátámasztotta.

[44] A fentieket összegezve az Önkormányzati Tanács megalapozottnak találta az indítványozó azon érvelését, mely szerint nem tekinthető rendeltetésszerűnek az a polgármesteri eljárás, intézkedés és döntéshozatal, amelynek célja nem a képviselő-testületi működés támogatása, hanem azzal ellentétesen az egyszemélyi döntésre törekvés.

[45] Az Mötv. 146/L. § (1) bekezdése az önkormányzat működőképessége érdekében, a képviselő-testület határozatképtelensége, vagy a döntéshozatal elmaradása esetén egy átmeneti időszakban ruházza fel a polgármestert a testületi hatáskörök gyakorlására. Az Mötv. e szakasza alapján elfogadott döntéseket úgy kell tekinteni, mintha azokat a képviselő-testület fogadta volna el.

[46] A 2024. június 10. napján a polgármester rendeltetésellenes, jogsértő tevékenységének eredményeképpen váltak határozatképtelenné a képviselő-testületi ülések, melynek következtében nyílt meg annak lehetősége, hogy a polgármester az Mötv. 146/L. § (1) bekezdés b) pont, ba) alpontja alapján a képviselő-testület helyett a képviselő-testület feladat és hatáskörében fogadhassa el az ülésekhez készített előterjesztésekben szereplő döntési javaslatokat. Mindez – a rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvének sérelme mellett – ellentétes a „helyi közügyek demokratikus intézésében megnyilvánuló közakarat” alapelvével is, mivel a polgármester megakadályozta, hogy a beterjesztett napirendi pontokat a testület tárgyalja, azokban döntést hozzon, valamint, hogy a lakosság az ülésen részt vegyen.

[47] Figyelemmel arra, hogy a Határozat meghozatala előtt a fent kifejtett okok miatt nem állapítható meg, hogy két egymást követő határozatképtelen testületi ülés – mint az Mötv. 146/L. §-ában foglalt feltétel – megvalósult volna, a polgármester számára jogalkotási hatáskör nem állt fenn, ezért a Határozat meghozatalának eljárásjogi keretei sem valósultak meg.

[48] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a fentiek szerint megállapította, hogy megvalósult az indítvány szerinti Mötv. 146/L. §-ába ütköző eljárás, ami a támadott Határozat közjogi érvénytelenségét vonja maga után, ezért a Kp. 146. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogszabálysértő önkormányzati rendelkezés megsemmisítéséről rendelkezett.

Jelen esetben a Kp. 146. § (4) bekezdése által lehetővé tett „ex nunc” hatályú megsemmisítés főszabályától való eltérés feltétele a Határozat közjogi érvénytelensége miatt fennáll. A jogállamiság integráns részét képező jogbiztonság sérelmét a Kúria Önkormányzati Tanácsa a jogsértés súlyára és körülményeire figyelemmel a támadott polgármesteri határozat vonatkozásában megállapította, ezért azt „ex tunc”, azaz a kihirdetése napjára visszamenőleges hatállyal, 2024. június 10. napjával semmisítette meg.

A döntés elvi tartalma

[49] *Az eljárási szabályok betartása és az eljárási garanciák érvényesülése a helyi rendeletalkotási eljárás kiszámíthatóságának, ésszerű rendben történő lefolytatásának lényeges feltétele, melynek az Mötv. 146/L. §-a alkalmazása során is érvényesülnie kell.*

Záró rész

[50] A Kúria Önkormányzati Tanácsa az indítványt a Kp. 141. § (2) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el, a jogkövetkezményeket a Kp. 146. § (1) bekezdés a) pontja, valamint 146. § (4) bekezdése alapján állapította meg.

[51] A Magyar Közlönyben történő közzététel a Kp. 146. § (2) bekezdésén, a helyben történő közzététel a Kp. 142. § (3) bekezdésén alapul.

[52] Jelen eljárásban a Kp. 141. § (4) bekezdése alapján a feleket teljes költségmentesség illeti meg és saját költségeiket maguk viselik.

[53] A határozat elleni jogorvoslatot a Kp. 116. § d) pontja és a 146. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2024. december 10.

Dr. Balogh Zsolt s.k. a tanács elnöke

Dr. Kiss Árpád Lajos s.k. előadó bíró

Dr. Demjén Péter s.k. bíró

Dr. Hajnal Péter s.k. bíró

Dr. Kalas Tibor s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő